

De JeugdVoetbalTrainer

nummer 88

11^e JAARGANG | DECEMBER 2022 | www.devoetbaltrainer.nl

Pedagogisch handelen

Hoe omgaan met agressie en emotie?

Ajax Opleidingen

'Cruijff-kwaliteit, speelwijze en persoonlijke wapens'

Passend voetbal

Voetbal voor iedereen

Podcast

De jeugd heeft de toekomst

Talenterkenning

Hogeschool Arnhem Nijmegen

Vrije trap

Temuri Ketsbaia

Hoe om te gaan met agressie en emotie rondom een team

Pedagogisch handelen met cultuurverschillen en straatcultuurgedrag

Ieder team bestaat uit spelers met andere achtergronden. Door verschillen in culturele opvattingen en opvoedingen ontstaan er andere overtuigingen. Binnen een team kan dat botsen. Op dat moment is het belangrijk dat er adequaat wordt ingegrepen, anders kan dat leiden tot een achteruitgang in de teamontwikkeling. Hoe pak je dat als trainer-coach het beste aan? Acteur Amar El Ajjouri geeft trainingen over onder meer diversiteit, conflicthantering en jongerencultuur. Dat maakt hem de uitgelezen persoon om, samen met Mikael Martin en Quincy Angelista, over dit onderwerp in gesprek te gaan.

Trainingen die inzicht geven

Amar El Ajjouri: 'Theater leent zich bij uitstek voor het tonen, duiden en leren begrijpen van het leven. Vanuit die visie ontwikkelde en regisseerde ik meerdere theatervoorstellingen met jongeren. In het verlengde daarvan ontwikkelde ik ook de trainingsprogramma's van PHneutraal.' Zodoende zijn er ook trainingen ontworpen voor trainers. Er wordt een vijftal, voor trainers veelal herkenbare, situaties nagespeeld. Amar El Ajjouri en Mikael Martin spelen daarin verschillende ouders. Quincy Angelista neemt de rol van voetbaltrainer op zich. Amars zoon speelt de jeugdspeler.

www.phneutraal.nl

Aansluiting met spelers

Op welke manier kun je als trainer het beste aansluiting vinden met de spelers?

Amar El Ajjouri: 'Het is voor een trainer belangrijk om aan te sluiten bij de belevingswereld van spelers. Dat versterkt de band tussen de trainer en de speler en draagt bij aan een pedagogisch en veilig klimaat. De manier waarop een trainer aan kan sluiten bij de belevingswereld van de speler is vrij eenvoudig: dat kun je gewoon uit interesse vragen. Het is daarbij belangrijk dat de trainer daarin geen rol aanneemt. Dat zie ik vaak gebeuren. Op die momenten zegt de lichaamstaal wat anders dan de woorden. Als dat gebeurt, kan de trainer de spelers kwijt-raken. Jongeren in het algemeen, en zeker als ze op straat zijn opgegroeid, voelen dondersgoed aan of het gespeeld is of niet. Houd het dus dicht bij jezelf! Als je boos bent, ben je boos. Als je blij

bent, lach je met ze. Anders worden ze achterdochtig. Maak jezelf daarin ook voorspelbaar. Wanneer een speler een aantal keer over een grens gaat, benoem dan dat je merkt dat je boos begint te worden. Wees boos voordat je boos bent. Die voorspelbaarheid is prettig voor ze. Dat is de echtheid die jongeren van de straat nodig hebben van een trainer. Als je een rol gaat aannemen, wordt het onvoorspelbaar.'

Quincy Angelista: 'We zijn allemaal mens. Het is belangrijk dat iedereen elkaar respecteert. En natuurlijk komen er botsingen voor. Dan is het de vraag hoe je daar als trainer mee omgaat. Als je iets ziet wat niet door de beugel kan, benoem dat ook. Neem in dat geval het liefst de speler apart, in plaats van het aanspreken in een groep. Daarbij kun je als trainer de speler ook een spiegel voorhouden. Als ik dat tegen jou zeg, hoe vind jij dat dan? Een veel gehoorde reactie is dat ze het niet zo bedoeld hadden. En dát onderscheid is belangrijk om te maken. Tussen de bedoeling en het effect. De spelers moeten ook het effect van hun eigen gedrag in ogenschouw houden. Zo zien ze wat dat met de ander doet.'

Amar El Ajjouri: 'Daarnaast is het ook belangrijk om een eigen te cultuur creëren met elkaar. Wij zijn een team en dit is hoe wij met elkaar omgaan. Dat is onze clubcultuur, daar gedragen wij ons op een bepaalde manier. Dat kun je als trainer ook expliciet benoemen. Benadruk daarin ook zeker dat de speler daar óók onderdeel van is. Zo blijft hij zich betrokken voelen. Vergelijk dat eens met de zin: Hier doen we het zo.

Dan plaatst de trainer de speler met woorden buiten de groep. Hij zegt dan eigenlijk: Jij hoort hier niet thuis.'

Cultuurverschillen en straatcultuurgedrag

Hoe kun je als trainer het beste omgaan met cultuurverschillen en met straatcultuurgedrag?

Amar El Ajjouri: 'In het algemeen is het voor jongeren belangrijk dat zij het gevoel hebben dat ze er mogen zijn. Dat geldt nog sterker voor jongeren uit de straatcultuur. Die zitten nog meer in de overleving: 'Trust nobody'. Daarom maken zij direct de inschatting of iemand vóór of tégen hen is. De ander moet eerst respect geven, voordat zij hem respect teruggeven. De aantekening daarbij is dat respect in de straatcultuur een andere betekenis heeft. Daar is respect het recht van de sterkste. Het is een andere beleving. Ik zal daar een voorbeeld van geven. Ik was in gesprek met een jongen wiens broer in de gevangenis zat. Hij had de stellige overtuiging dat iedereen respect had voor zijn broer. Dat is dus een heel ander soort respect.

Jongeren van de straat hebben heel sterk de behoefte van verbinding. Als dat lukt pak je als trainer écht de aansluiting met deze spelers. Dat bereik je niet eens door het praten van straattaal, maar door ze het gevoel geven dat ze oké zijn. Wanneer je als trainer eenmaal die band hebt met die spelers, pikken ze nagenoeg alles van je. Dan kun je als trainer dus heel direct communiceren met ze. Als je ze eenmaal hebt, gaan ze voor je door het vuur!

Quincy Angelista: 'Vanuit de straatcultuur willen jongeren gezien en gehoord worden. Daarin is het ook belangrijk dat de trainer zich kwetsbaar durft op te stellen richting deze jongens. Ze willen dus écht gehoord worden. Dus maak een praatje met ze en luister echt naar wat ze zeggen. Leer de persoon achter de speler kennen! Als de trainer die jongens dat gevoel kan geven, voelen ze zich veilig. Neem bijvoorbeeld een speler die een training heeft gemist. Geef dan als trainer aan dat je hem hebt gemist. Dan heeft die persoon het gevoel dat er iemand op hem zit

te wachten. Iemand die hem ziet. Dat zorgt ervoor dat je als trainer contact krijgt met de speler. Hij moeten weten dat hij onderdeel is van het team.'

Emotie versus agressie

Wanneer is het voor een trainer belangrijk om duidelijk een grens te stellen?

Amar El Ajjouri: 'Dat heeft te maken met emotie en agressie. Daarin is een duidelijk onderscheid. Emotie mag, iemand mag teleurgesteld of boos zijn, maar agressie is uit den boze. De algemene stelregel om het verschil tussen emotie en agressie te bepalen is hetgeen waar de ander over praat. Als hij het over zichzelf heeft, of als hij iets in het algemeen benoemt, spreken we van emotie. In sommige gevallen is dat negatief, maar ook dat mag. Als de ander het echt persoonlijk gaat maken, en het op de man speelt, dan spreken we van agressie. Daaronder valt onder andere schelden, bedreigen en discrimineren. Op dat moment is het belangrijk om duidelijk een grens te stellen. Daarin kun je benoemen wat de ander zegt en wat grensoverschrijdend is. Geef vervolgens aan hoe je het wél zou willen. Dus daar moet een vereniging, maar ook een trainer, duidelijk een grens in trekken. Op die manier kunnen de kinderen in een veilige omgeving spelen. Dat is ontzettend belangrijk!'

Binnen de groep of apart aanspreken

Situatie 1: Een te fanatieke ouder spreekt zijn eigen zoon hard aan in de groep.

Amar El Ajjouri: 'De eerste situatie die we naspelen is die van een te fanatieke ouder die zijn zoon hard aanspreekt binnen de groep. De trainer kan hier op verschillende manieren op reageren. De ene manier blijkt effectiever dan de ander. Tevens laten we een voorbeeld zien van een andere manier waarop de ouder zijn kind beter kan aanspreken. Dat maakt dit fragment waardevol voor zowel ouders als trainers.'

Quincy Angelista: 'Zoals gezegd start het fragment met hard aanpakken van een ouder van zijn eigen zoon. De ouder is erg fel en spreekt zijn kind aan binnen een groep. Het kind wordt dus publiekelijk aangesproken en lijdt gezichtsverlies tegenover zijn vriendjes. Vanuit mijn rol als trainer grijp ik in. De eerste, misschien wel natuurlijke reac-

'Wees boos voordat je boos bent. Die voorspelbaarheid is prettig voor spelers'

tie van de trainer is om hier net zo fel tegen in te gaan. Eigenlijk met dezelfde energie als waarmee de ouder zijn zoon berispte. Hierdoor ontardt dit in een enorme woordenwisseling. Zowel de ouder als de trainer wil niet toegeven. Het gevolg hiervan is moddergooien over en weer.

2

Daartegenover staat de tweede mogelijke reactie van de trainer. Hierin vraagt hij de ouder rustig, maar duidelijk om bij hem te komen. In eerste instantie benoemt de trainer de positieve intentie van de ouder, namelijk het helpen van het kind. Daarna legt de trainer uit waarom deze manier van communiceren niet bevorderlijk is voor het kind. Ook geeft de trainer de suggestie om het kind in het vervolg apart te nemen. Uiteindelijk leidt dit tot wederzijds begrip en tot de gewenste gedragsverandering.'

Amar El Ajjouri: 'Naast de verschillende reacties van de trainer geven we ook een voorbeeld van de manier waarop de ouder zijn kind wél aan kan spreken. Deze manier sluit erg goed aan bij de tweede reactie van de trainer. In dat geval neemt de ouder inderdaad zijn zoon apart. Hetgeen verder opvalt is dat de ouder begint met stellen van vragen aan het kind. Zo krijgt het kind de ruimte om hier zelf woorden aan te geven. Het kind geeft aan dat het niet helemaal naar zijn zin gaat, waarop de ouder kan inhaken. Het advies van de ouder neemt het kind vervolgens ter harte.'

Toelichting

Amar El Ajjouri: 'Het aanspreken van spelers in een groep heeft geen positief effect op de communicatie. Het zorgt

ervoor dat de boodschap niet helemaal, of helemaal niet, binnenkomt. Het kind is op dat moment voornamelijk bezig met zijn eigen afgang tegenover de hele groep. 'Ik word aangesproken door mijn vader, of door de trainer, waar iedereen bij is.' Het kind is dan vooral met dat grote verlies bezig. Dat maakt het niet handig om het aanspreken in een groep te doen. In dit voorbeeld doet het kind niet expres iets verkeerd. Het gaat om de ouder die daar op een bepaalde manier mee omgaat. Daarin kunnen de ouders ook wat meer gecoacht worden.'

Mikael Martin: 'De trainer kan daarin een bepaalde rol spelen. In zijn eerste reactie was de trainer negatief in de richting van de ouder. De trainer probeerde hem daarin té hard te corrigeren. Om in voetbaltermen te spreken: hij ging er met gestrekt been in. Dan wordt agressie met agressie beantwoord en weet je niet waar het schip strandt. Als trainer moet je nooit in zo'n soort situatie belanden. Er zijn dan twee zenders, maar er is geen ontvangst. De mensen eromheen zien dat ook, dus dat moet je als trainer te allen tijde voorkomen.

De oplossing ligt in het gemeenschappelijke doel. Iedereen wil de kinderen faciliteren om zo veilig mogelijk hun sport te kunnen beoefenen. Daarin zijn zowel de trainer als de ouder heel belangrijk. Maar die rollen moeten wel

duidelijk gescheiden zijn. Afspraken aan het begin van het seizoen helpen daar zeker bij!

Reageren op een gefrustreerd kind

Situatie 2: De reactie van een ouder op een gefrustreerd kind.

Amar El Ajjouri: 'De tweede situatie speelt zich af naast het voetbalveld. Het kind loopt gefrustreerd van het veld nadat de tegenstanders hem hard hebben aangepakt en de scheidsrechter niet heeft ingegrepen. In eerste instantie reageert de ouder weinig begripvol. Verontwaardigd laat hij weten dat het kind zich er niets van moet aantrekken en dat hij niet van suiker is. Het gevolg hiervan is dat de frustratie bij het kind verder oploopt. In de tweede reactie laat de ouder zien dat hij het kind probeert te begrijpen. Hij vraagt ook of het kind pijn heeft. Wanneer het kind bevestigend antwoordt, geeft de ouder aan dat hij dit met de trainer zal bespreken. Dit helpt het kind bij het rustig worden. Hierdoor kan hij de wedstrijd vervolgen.'

Toelichting

Amar El Ajjouri: 'In deze situatie gaat het vooral om de vraag of het agressie of emotie is. De optimale reacties daarop zijn namelijk verschillend. Emotie mag, maar agressie niet. Als iemand emotioneel is, heeft hij even de ruimte nodig. Een ouder kan het kind opvangen, waardoor hij stoom af kan blazen. Als dat het geval is, ontstaat er bereik en kan de speler ontvangen. Vervolgens kan de ouder zijn verhaal doen. De ander is dan in staat om die informatie te verwerken.

Bij agressie daarentegen is het belangrijk dat er duidelijk een grens wordt gesteld. Maak duidelijk dat het gedrag van de ander absoluut niet wordt geaccepteerd. Binnen een vereniging moet dat heel duidelijk zijn: welk gedrag wordt wel geaccepteerd en wat wordt niet ge-

accepteerd. Ik denk dat daarin nog heel veel valt te bereiken.'

Mikael Martin: 'In deze scène is sprake van emotie. Daar moet aandacht aan worden besteed. Wanneer dat niet gebeurt en de speler wordt geacht daaroverheen te stappen, blijft hij met die frustratie zitten. Hij verhardt als het ware. Dat kan zich dan uiten in schelden of terugtrappen. Vang de emotie op en laat het even bekoelen. Als de ouder vervolgens aangeeft er wat mee te doen, zakt een deel van de boosheid. Ook het benoemen dat je het als ouder zelf niet acceptabel vindt, is daarin belangrijk. Daarmee voelt de speler zich gesteund.'

Boosheid na een wissel

Situatie 3: Een speler is boos nadat hij is gewisseld.

Amar El Ajjouri: 'Deze situatie lijkt me erg herkenbaar voor alle trainer-coaches. Nadat een speler is gewisseld, reageert hij erg boos richting de trainer. De trainer kan daar op drie manieren op reageren: hij kan er hard tegen ingaan, hij kan niet reageren in de hoop dat het weggaat en hij kan de speler verbonden begrenzen. De enige effectieve reactie is het verbonden begrenzen. Daarin laat de trainer zien dat hij begrip heeft voor de frustratie van de speler, maar stelt hij wel duidelijke grenzen. Het er hard tegen ingaan zorgt voor een ophoping van frustratie bij de speler. Wanneer de trainer wordt overweldigd door de reactie van de speler, bestaat de kans dat hij zijn autoriteit verliest. Beide gevolgen zijn niet wenselijk voor een trainer.'

Toelichting

Quincy Angelista: 'Op het moment dat de trainer passief is en dus eigenlijk niet reageert, laat hij de speler met rust. De trainer laat het als het ware even varen. De gedachte daarbij is dat een speler weleens een keer boos kan zijn als hij gewisseld is. De trainer gaat dan verder met het coachen van de wedstrijd.

Vaak is het zo dat als iemand midden in een emotie zit, zoals de teleurstelling na een wissel, hij niet openstaat om gecorrigeerd te worden. Het is daarbij dus belangrijk om eerst de emotie, zolang het binnen de perken is, op te vangen. Kies dan een moment later om dat gesprek aan te gaan. Daarin kun je als trainer terugblikken op hetgeen is voorgevallen.

Als trainer kun je een dergelijk gesprek ook voeren in de kleedkamer. Dat is een afgesloten, veilige ruimte. Rondom het veld staan allemaal mensen, dus dan kan het een soort gevecht worden. Het is belangrijk om het gedrag van de persoon te scheiden. Er is de mens en er is het gedrag. De mens is altijd goed, maar het gedrag kan ongewenst zijn.'

Mikael Martin: 'Als de emotie omslaat in agressie, moet de trainer op dat moment wél handelen. De speler moet in een dergelijke situatie horen dat dat gedrag niet acceptabel is. Daar kan ook de assistent-trainer een rol in spelen. Net als in situatie 1 kan het helpen om de speler in die situatie even apart te nemen. Dan kom je fysiek al dichterbij elkaar. Vervolgens benoem je hetgeen is voorgevallen. Vaak is dat al voldoende. De speler wil ook gehoord worden op dat moment.

Er zijn verschillende vormen van agressie. Er is frustratieagressie. Daar bouwt het zich als het ware op en klappt het opeens. Daar kan de trainer nog enigszins begrip voor opbrengen. Uiteraard moet ook die vorm van agressie duidelijk begrensd worden. Dan is er ook nog instrumentele agressie, waarbij de agressie wordt ingezet om een bepaald doel te bereiken. Het is dan als het ware een instrument. Dat zal een trainer met spelers minder snel meemaken, maar ouders kunnen zich wel op die manier uiten. Dat moet je nooit accepteren! Als de trainer die grens laat passeren, weten mensen dat zij hun agressie kunnen inzetten om iets te bereiken. Die situatie moet een trainer natuurlijk altijd zien te vermijden.'

Amar El Ajjouri: 'Bij agressie is ook belangrijk om het groepsproces in ogenschouw te nemen. Er zitten ook andere spelers op de bank die de gewisselde speler zich zo zien gedragen. Ook in dat opzicht is het belangrijk om in een dergelijke situatie in te grijpen. De anderen die erbij zijn moeten ook voelen dat dit gedrag grensoverschrijdend is. Dat moet duidelijk benoemd worden. Dit is een kwestie van normen, dus hierbij moet de trainer absoluut die lijn trekken!'

De meecoachende ouder

Situatie 4: Een ouder coacht agressief mee bij een wedstrijd.

Amar El Ajjouri: 'In deze situatie is er een ouder die agressief meecoacht bij een wedstrijd. Een situatie die voor een trainer ongewenst is. De hamvraag is hoe hij hier het beste mee om kan gaan. In eerste instantie gaat de trainer vol tegen de ouder in. Het gevolg is een woordenwisseling over en weer. De spanning loopt op en de trainer is minder goed in staat om zijn focus bij de wedstrijd te houden.

In zijn tweede reactie benoemt de trainer de goede intentie van de meecoachende ouder. Vervolgens legt hij uit dat dit voor de spelers geen gewenste situatie is. Ze krijgen van meerdere personen tegelijk aanwijzingen. Dit kan verwarrend voor ze zijn. Tot slot kadert de trainer de rolverdeling af: de trainer is er om te coachen en de ouder om te ondersteunen. Dit leidt tot begrip en tot een gedragsverandering bij de ouder.'

Toelichting

Quincy Angelista: 'Het gedrag van de ouder is ongewenst en er is sprake van agressie. De trainer moet daarop reageren. De sfeer die dat met zich

meebrengt is voor de andere ouders ook heel bepalend. Die gaan ervan uit dat de trainer de leiding neemt. De trainer moet daarin een keuze maken, ook om de kinderen te beschermen. De eerste reactie is om ertegen in te gaan, oftewel vechten. Vaak maakt dat de situatie juist erger. Het is olie op het vuur gooien. De trainer is op dat moment zijn taak kwijt en de ouder is met de coach bezig. Dus dan moet de trainer toch met de ouder in gesprek gaan. Probeer de ouder te kalmeren, vaak werkt dat. Het is daarbij ook belangrijk om de verschillende rollen goed af te bakenen. De ouder is er om zijn kind te ondersteunen en de trainer is er om het kind aanwijzingen te geven.'

Amar El Ajjouri: 'Wanneer een ouder langs de kant tekeergaat, maakt dat wat los bij een trainer. Als er agressie is, hebben mensen vaak de neiging om te vechten als ze iemand aanspreken. Voor ouders wordt het vaak een gevecht als ze in het openbaar worden aangesproken. Ze voelen kritiek als gezichtsverlies, waardoor dat hard binnenkomt.

Een andere optie is om te vluchten.

Dan negeert de trainer het gedrag, in de hoop dat het vanzelf stopt. De trainer doet alsof het er niet is. Maar het gedrag is er wel en gaat niet vanzelf weg. Dus het vluchten is zeker niet de reactie die je wilt hebben op dat moment. Het schreeuwen blijft namelijk doorgaan. Of je verstijft, dan weet je helemaal niet wat je moet doen. Alle drie de reacties zijn niet handig in een professionele setting. Daarin is het juist belangrijk dat je aansluit om diegene te begrenzen. De ouder is heel erg betrokken bij het spel. In die hoedanigheid is hij zich niet bewust van zijn gedrag. Een trainer ziet dat veel beter.'

Mikael Martin: 'De beste reactie in een dergelijke situatie is het verbonden begrenzen van de ouder. Dat begint met het positief aansluiten bij diegene. Benoem daarin ook zeker de positieve intentie. Een ouder die fanatiek aan het coachen is, laat zien dat hij betrokken is. Dat is een mooi uitgangspunt om mee te beginnen! Dat zorgt ervoor dat het contact goed wordt, waardoor de ontvangst van de ouder verbetert. Hij kan feedback beter aannemen, want hij weet dat de trainer hem als mens in zijn waarde laat. Duidelijk begrenzen,

5

zonder de persoon te beschadigen. Het contact maken kan de trainer ook letterlijk interpreteren. Beweeg naar de ouder toe en maak fysiek contact. Benoem daarin ook zeker de belangrijke rol die de ouder kan vertolken. Met positieve support kan hij een belangrijke rol spelen voor de kinderen.'

Omgang ouder met scheidsrechter

Situatie 5: Een fanatieke ouder gaat tekeer tegen de scheidsrechter.

Amar El Ajjouri: 'In deze situatie staan er twee ouders langs de lijn bij een wedstrijd. De één gaat tekeer tegen de scheidsrechter. De eerste reactie van de trainer is om de ouder op afstand tot stilte te manen. Dit leidt tot onbegrip bij de fanatieke ouder. Hij gaat verder met het tekeergaan tegen de scheidsrechter en neemt de andere ouder mee met zijn gedrag. In de andere reactie loopt de trainer naar de desbetreffende ouder toe, maakt even fysiek contact en benoemt zijn emotie. Daarnaast legt de trainer uit dat niemand met dit gedrag geholpen wordt. Dit kalmeert de ouder. Uiteindelijk leidt dit ertoe dat de ouder rustiger wordt.'

Toelichting

Quincy Angelista: 'In eerste instantie reageert de trainer op afstand. Daarbij geeft hij aan dat hij wat stilte wil hebben. Het leidt de trainer namelijk af van het coachen. Dat komt omdat er veel achter de trainer gebeurt, maar ook op het veld. Vanuit die focus corrigeert de trainer op afstand. Dat is niet de juiste manier.'

Mikael Martin: 'De ouder leidt op dat moment gezichtsverlies. Vanuit zijn visie is hij goed bezig. Als hij dan door de trainer van een afstandje denigrerend wordt toegesproken, wekt dat agressie op. Hij zit al een beetje in die modus en dan komt de trainer er nog bij. De trainer stookt vuur op, waardoor de ouder hem als tegenstander gaat zien.'

Amar El Ajjouri: 'Het denigrerend proberen te sussen van de trainer is besmettelijk voor de rustige ouder die ernaast staat. Omdat de trainer niet ingrijpt, gaat hij mee met de schreeuwende ouder. Dat komt omdat het voorval in de spotlights plaatsvindt. Het is dus juist belangrijk voor een trainer om daar even contact mee te maken. Letterlijk en figuurlijk. Zo kan de trai-

ner de situatie de-escaleren. Daarbij worden de omstanders niet deelgenoot van het gesprek tussen de trainer en de schreeuwende ouder.'

Mikael Martin: 'Als iemand heel erg aan het schreeuwen is, ga dan juist fluisteren. Zo moet de ander zijn aandacht verleggen om jou te begrijpen. Op die manier haal je de ouder uit zijn boosheid. Met hard tegen hard ga je elkaar overtoepen. Dan lopen de gemoeders juist verder op. Iemand die agressief is, zoekt brandstof. Blijf daarom rustig als trainer. Ieder mens heeft spiegelneuronen. Dus als de trainer heel rustig kan blijven, heeft dat ook invloed op de ouder. Dat vraagt wel wat zelfbeheersing van de trainer. Hij is de baas op dat moment, dus hij moet dat regelen. Anderen rekenen op hem. Dan is rustig blijven en verbonden begrenzen de juiste reactie.' ⚽

E-learning

Van het thema 'pedagogisch handelen' hebben we een e-learning gemaakt, voor respectievelijk onderbouw- en bovenbouwtrainers.

Hoe KNVB bewustwording wil creëren op gebied van biologisch laatrijpe spelers

Gelijke kansen creëren voor iedereen

Talenterkenning is een van de moeilijkste aspecten van het jeugdvoetbal. Een element dat dit onder andere erg lastig maakt, is het verschil tussen biologisch vroeg-, normaal- en laatrijpe spelers. Vaak krijgen de laatrijpe spelers minder kansen, omdat zij nu nog niet een grote bijdrage kunnen leveren aan het winnen van een wedstrijd. Hoe kunnen opleiders ervoor zorgen dat deze laatrijpe spelers wel dezelfde kansen krijgen om zichzelf te ontwikkelen? In dit artikel vertellen Maurice Hagebeuk (Bondscoach Onder 15), Aloys Wijnker (Manager Top Jeugdvoetbal KNVB) en Peter Jeltama (Hoofd Talentontwikkeling) over de visie en de werkwijze van de KNVB op het gebied van laat ontwikkelaars.

Voetballandschap

Maurice Hagebeuk: 'In Nederland heb je te maken met een piramidemodel. In de top van de piramide zitten de nationale teams. Op deze top hebben wij als KNVB directe invloed. Wij kunnen namelijk de spelers selecteren en invulling geven aan de activiteiten met de verschillende groepen. De Nederlandse teams worden geformeerd met de spelers van de BVO's. Deze clubs hebben hun eigen manier van werken en hun eigen visie ten aanzien van het talenterkenning en -ontwikkeling. Wij zijn gedurende het seizoen dan ook veel met hen in gesprek. Zo kunnen wij van elkaars manier van werken leren. Deze gesprekken vinden plaats in de vorm van bijeenkomsten met HO's en trainers van de verschillende clubs. Onder de laag BVO's heb je het Jeugdplan Nederland (JPN). Op deze laag hebben wij ook direct invloed. Ook hier selecteren we de spelers zelf en geven wij invulling aan de activiteiten met de verschillende

groepen. Tot slot heb je de laag met het amateurvoetbal. Deze laag beïnvloeden wij aan de hand van bijeenkomsten, onze cursussen voor de trainers en de HO's, maar ook de BVO's hebben middels hun partnerclubs invloed op hoe er bij amateurverenigingen wordt omgegaan met talenterkenning en -ontwikkeling.'

KNVB Futures

Wat hebben jullie als KNVB bij de nationale teams gedaan op het gebied van laatrijpe spelers?

Maurice Hagebeuk: 'Ongeveer acht jaar geleden hebben wij de structuur rondom onze nationale elftallen aangepast. De ervaring leert dat het heel lastig is om te voorspellen welke spelers uit de verschillende jaarlagen nu echt het Nederlands Elftal gaan halen. Om dit beeldend te maken is het interessant om te kijken naar het Nederlands Elftal onder 17 dat in 2014 de EK finale heeft gespeeld. Ik was zelf destijds bij

deze groep betrokken. Als we naar de teamfoto kijken zien we een aantal bekende gezichten (afbeelding 1). Over het algemeen zijn het allemaal spelers die nog steeds in het voetbal actief zijn. Een gedeelte speelt echter niet in het betaald voetbal. Vervolgens heb je een groep met spelers die wel in het betaalde voetbal spelen, maar nog niet in aanmerking komen voor het Nederlands Elftal. Tot slot heb je een heel select groepje van drie spelers (Bergwijn, Bijlow en Van de Beek), die daadwerkelijk in het Nederlands Elftal spelen, gespeeld hebben of daarvoor in aanmerking komen. Uiteraard hebben wij een groter belang dan alleen spelers opleiden voor het Nederlands Elftal, maar als je er zwart-wit naar kijkt, zie je dat een select groepje van die lichte uit zal komen voor het Nederlands Elftal. Uit hetzelfde geboortjaar zijn er een aantal spelers die nu in aanmerking komen voor het Nederlands Elftal, maar destijds niet bij de selectie zaten van de Onder 17. Tussen

deze spelers zaten bijvoorbeeld Frenkie de Jong en Guus Til. Dat betekent niet dat we deze spelers niet in beeld hadden. Je kon aan alles zien dat de spelers de potentie hadden om naar dat niveau toe te groeien. Op dat specifieke moment konden deze spelers het niveau echter fysiek nog niet aan, waardoor het aandeel in wedstrijden nog niet erg groot zou zijn geweest.

Dit is voor ons aanleiding geweest om onze structuur aan te passen. Wij willen de Frenkie de Jongs en de Guus Tils van de nieuwe generaties namelijk dezelfde kansen geven als spelers die in het hier en nu een groter aandeel in de wedstrijd hebben. Bij het aanpassen van onze aanpak hebben we vooral gefocust op de leeftijdsgroepen Onder 14 en Onder 15, terwijl later de Onder 16 en Onder 17 zijn toegevoegd. Dit hebben wij gedaan omdat spelers in deze leeftijdscategorieën in de groei terechtkomen.

Ten eerste hebben we in deze leeftijdsgroepen de grootte van de selecties bij de nationale teams aangepast. We starten in de Onder 14 met ongeveer negentig spelers. Gedurende het seizoen organiseren we activiteiten, waarbij we lang met veel spelers blijven werken. Geleidelijk werken we terug naar een groep van 32 spelers en spelen we aan het eind van het seizoen een internationale wedstrijd met de laatste 23 spelers. Bij de Onder 15 starten we met 65 spelers. Ook deze groep brengen we geleidelijk terug naar 32 spelers en we gaan in de interlandperiodes met 23 spelers op stap. Bij de Onder 16 en Onder 17 starten we ook met een brede groep, die we vervolgens versmallen naar 23 spelers voor de interlandperiodes. Naast het verbreden van deze selecties hebben wij de Future elftallen opgezet bij de Onder 15 tot en met Onder 17. Dit zijn teams waarin laatrijpe spelers specifieke aandacht krijgen. Deze spelers selecteren wij mede op basis van APHV-scores. Spelers die een half jaar later in de maximale groeispurt komen dan het gemiddelde, zijn voor ons Future spelers en komen dus in aanmerking voor die elftallen (zie kader voor uitleg APHV). Deze aanpak van de afgelopen jaren heeft ons onder andere opgeleverd dat spelers die bijvoorbeeld bij de Onder 15

1 Teamfoto van de selectie van het Nederlands Elftal onder 17 uit 2014.

niet bij de beste 23 spelers zaten op een later moment wel in het nationale team komen.'

Voor de nationale teams hebben jullie verschillende bondscoaches. Wie doen de activiteiten met de Futures en hebben de Futures evenveel activiteiten als de spelers van het nationale team?

Aloys Wijnker: 'De bondscoaches van de nationale teams staan ook voor de groep bij de Future elftallen. Deze groepen hebben echter wel minder activiteiten dan de selecties van de nationale teams. Bij de jongere groepen is dit verschil minder groot dan bij de oudere groepen. Voor ons is het zaak om hier kritisch naar te blijven kijken. Wat vinden wij ervan dat er een verschil zit in het aantal activiteiten? Belangrijk hierbij is om te kijken naar wat het ons en het Nederlandse voetballandschap op de lange termijn oplevert. Om dit te bekijken verzamelen en analyseren wij allerlei data. Het doel is namelijk om gelijkere kansen te creëren voor iedereen, zodat er geen voetbaltalent verloren gaat. Qua trainingsinhoud doorlopen de spelers van de Future elftallen hetzelfde traject als de spelers van de nationale

teams. Zij trainen dus op dezelfde manier, spelen dezelfde wedstrijden, hebben dezelfde besprekingen, et cetera.'

Je wilt spelers echter ook voorbereiden op verschillen. Bij de senioren komen ze later ook tegen grotere spelers te spelen.

Aloys Wijnker: 'Klopt, maar het is niet zo dat een laatrijper zelf niet een fysiek grote speler kan worden. Deze speler komt alleen later in de groei terecht, waardoor hij op dit specifieke moment kleiner is of minder ver is in zijn fysieke ontwikkeling dan bepaalde leeftijdsgenoten. Dan is het de vraag wat de meerwaarde is voor deze speler om tegen de beste vroegrijpe spelers te spelen. Kan die speler zich optimaal ontwikkelen als hij er continu wordt af gelopen en als hij niet in het spel betrokken wordt? Wij vragen ons daarom af of het niet beter is om gelijkwaardige spelers bij elkaar te zetten, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Ons vertrekpunt blijft echter altijd kwaliteit. Dus op het moment dat iemand qua APHV-berekening een Future speler is, maar goed genoeg is voor de selectie van het nationale team. Voetbal is altijd doorslaggevend.' (afbeelding 2)

Aantallen van de selecties bij zowel het nationale team als de Futures.

Nieuwe opzet Jeugdplan Nederland (JPN)

Peter Jeltema: 'Wat Maurice heeft uitgelegd bij de nationale teams, heeft ook een plek gekregen in het KNVB JPN-programma. Tot dit seizoen was JPN een podium waarop talentvolle amateurvoetballers zich konden laten zien, met als doel het doorontwikkelen

naar wellicht een hoger speelniveau. Hiermee kon dan eventueel een stap worden gezet naar een hoger amateurniveau of naar een BVO. Daarmee heeft JPN zich zonder meer bewezen. Toch hebben wij gemeend veranderingen door te voeren. De ontwikkelingen die het jeugdvoetballandschap in de tijd heeft doorgemaakt vragen

ons als KNVB om mee te veranderen. De voetbalpiramide is bijvoorbeeld veranderd waardoor veel jeugdspelers in hun eigen competities al tegen de BVO-teams spelen. De amateurspelers zijn hierdoor sneller in beeld voor een eventuele vervolgstap. Daarnaast hebben de BVO's de talentvolle spelers tegenwoordig beter in beeld. Zij hebben hun scouting steeds meer geprofessionaliseerd en hebben daarbij meer talentdagen en stageactiviteiten.

De BVO's vinden dus steeds beter de aansluiting met hun regio en zorgen daarmee voor een landelijke dekking. In dat landschap blijft de biologisch laatrijpe speler achter. In de groeileeftijd vindt er veel ontwikkeling plaats op het fysieke vlak. Dat maakt ontwikkeling nog grilliger en onvoorspelbaarder. Dat heeft ertoe geleid dat wij met JPN die categorie spelers beter willen bedienen. In deze nieuwe opzet willen wij JPN aan de jongenskant als instrument gebruiken om alleen te focussen op een zogenaamd Future traject voor laatrijpe spelers, spelers die later in het jaar geboren zijn of een nog relatief jonge voetballeeftijd hebben.

Berekenen van de APHV

Maurice Hagebeuk: 'De APHV-berekening wordt gebruikt om de biologische leeftijd van een speler te achterhalen. De APHV (Age of Peak Height Velocity) van een speler hangt van een aantal factoren af (zie afbeelding). Als deze gegevens zijn ingevuld, komt er een bepaalde score uit. Bij jongens is het zo dat de gemiddelde APHV 13,8 is. Dit betekent dat spelers gemiddeld vanaf 13,8

jaar oud in de groei terechtkomen. Bij spelers met een APHV van 14,4 of hoger spreken wij bij de KNVB van een laatrijpe speler. Deze spelers komen later in de groei en in aanmerking voor de Nederlands Elftal Futures.'

		Jongens	
Datum meting (dd-mm-jjjj)		← Invullen	
Geboortedatum (dd-mm-jjjj)		← Invullen	
Leeftijd	0		
(Staande) Lengte		← Invullen	
Gewicht		← Invullen	-9,236
Beenlengte	0		0
Zittende lengte		← Invullen	0
Been x Zittlengte	0		0
Leeftijd x Beenlengte	0		#DELING.DOOR.0!
Leeftijd x Zittlengte	0		#DELING.DOOR.0!
Gewicht/Lengte	#####		
		APHV =	#DELING.DOOR.0!

Berekenmodel KNVB van de APHV-leeftijd.

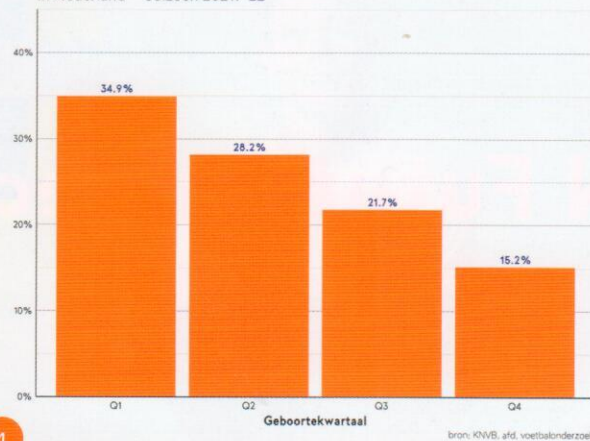
Door deze nieuwe aanpak veranderen ook een aantal gelieerde processen. Door de focus op een andere categorie

Geboortemaand en voetballeeftijd

Peter Jeltema: 'De kalenderleeftijd is gebaseerd op de geboortedatum van een speler. De peildatum in het voetbal is daarbij 1 januari. Zo kan het voorkomen dat een speler geboren in januari in een team zit met een speler uit december. Hier zit bijna een jaar tussen. Dit verschil in leeftijd zorgt er vaak voor dat de spelers die eerder in het jaar zijn geboren nu beter kunnen presteren, terwijl dit niets hoeft te zeggen over potentie. Daarom nemen wij de geboortemaand mee in het bepalen van een Future speler. Ook kijken we naar de voetballeeftijd. Deze zegt alles wat invloed heeft op de ervaring die de speler heeft met voetballen en de beweging die daarbij hoort. Hierbij wordt gekeken naar hoelang je op voetbal zit, hoe vaak je traint en hoeveel wedstrijden je speelt op een bepaald voetbalniveau. Iemand met een lagere voetballeeftijd kan in potentie een heel goeie speler zijn. De vraag is alleen of dit eruitkomt als hij tegen leeftijdsgenoten speelt die langer op voetbal zitten en meer getraind hebben. Daarom nemen we ook voetballeeftijd mee in het bepalen van een Future speler.'

Geboortemaandeffect

Verdeling van geboortekwartaal onder jeugdspelers (Jongens O14) in alle BVO's in Nederland – Seizoen 2021/'22

4

Verdeling per geboortekwartaal van BVO-spelers in 2021/'22.

spelers te leggen, moet er op een hele andere manier vanuit de scouting worden gekeken. Voorheen moesten de scouts vooral zoeken naar de beste voetballers, terwijl zij nu op zoek gaan naar spelers met voetbalpotentie die ook nog biologisch laatrijp zijn. Dat is een heel andere manier van werken en brengt de nodige uitdagingen met zich mee. We hebben ervoor gekozen om te blijven werken vanuit onze drie opleidingsgebieden (West, Zuid en Noord-Oost). In deze gebieden werken de drie Medewerkers Talentontwikkeling en die zetten met hun coaches, coördinatoren en scouts een programma op. Dat begint bij het herkennen van spelers die binnen het Future traject een plek kunnen krijgen. Het herkennen van zulke spelers langs het veld is bijzonder lastig. Daarom laten de coördinatoren en scouts zich onder andere informeren door de HO's en technisch verantwoordelijken van de desbetreffende amateurverenigingen. We hebben 2800 amateurverenigingen waar allemaal jeugdvoetballers voetballen. Het is een enorme uitdaging om de nieuwe doelgroep van al deze clubs in beeld te krijgen. Toch kiezen we voor deze aanpak, omdat het heel goed aansluit bij ons tweede doel. Wij willen namelijk bewustwording creëren

in het hele land op het gebied van biologisch laatrijpe spelers, laatgeborenen, spelers met een jonge voetballeeftijd en de manier waarop er naar teamindelingen wordt gekeken. Hiermee willen we gelijkere kansen voor iedereen creëren, zodat er geen voetbaltalent verloren gaat. Dit proces monitoren en evalueren wij structureel om het programma te optimaliseren. Dat gaat niet zonder slag of stoot en roept hier en daar ook wel reacties op. Alleen maar goed.'

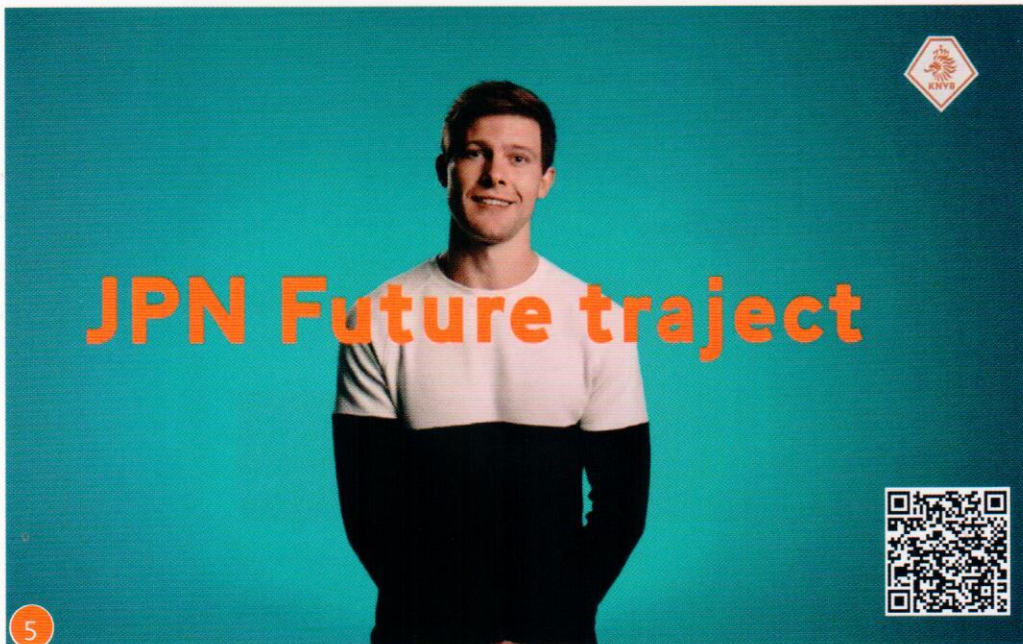
Welke reacties hadden jullie op voorhand verwacht?

Peter Jeltema: 'In het verleden heeft JPN zich bewezen als een springplank voor spelers om bij een BVO terecht te kunnen komen. Binnen dat traject hebben wij op rendement gestuurd. Dit houdt in dat spelers via JPN voor stages bij BVO's in aanmerking kwamen met kans op daadwerkelijke instroming. We werken nu meer vanuit gelijkheidsprincipes en het ontwikkelen van individuele spelers uit een bepaalde doelgroep, zodat zij naar een hoger niveau kunnen groeien. Dat is een ander vertrekpunt. We hebben dat aan de voorkant zo goed mogelijk proberen uit te leggen en dit met een video ondersteund (afbeelding 5). Deze veranderingen

gen vragen dat wij dit goed uitleggen aan alle betrokkenen, zowel intern als extern. Dit is essentieel in onze ogen, omdat het toch een andere koers is. Daarnaast speelt de APHV-meting een belangrijke rol. Het kan voorkomen dat een speler is uitgenodigd, maar uiteindelijk niet deel gaat uitmaken van het programma omdat hij biologisch vroegrijp is. Dat is best wel spannend, omdat het een geheel andere werkwijze is. Als bond vinden wij dat we op dit gebied een voortrekkersrol hebben. Met dertig BVO-opleidingen en de amateurverenigingen is er in onze optiek genoeg ruimte voor vroegrijpe spelers. Er is sprake van een oververtegenwoordiging van die groep. Daarom zie wij dus vooral noodzaak in het creëren van een plek voor laatrijpe spelers. Alle kennis die wij daar uit halen kunnen en zullen we vervolgens ook weer met het werkveld delen. Zo bedienen we elkaar.'

Hoe ziet het scouten van de JPN Future spelers er in de praktijk uit? Hoe worden de spelers geselecteerd en bij welke clubs gaan jullie kijken?

Peter Jeltema: 'Het is bijzonder lastig om een Future speler te herkennen door slechts langs het veld naar wedstrijden te kijken. Deze categorie spelers is vaak

wat verstopt en valt niet per definitie op. Om die reden is een belangrijke stap in het proces dat er contact wordt gezocht met de verenigingen. Met hen moeten de gesprekken worden aangegaan. Mogelijk spelen de laatrijpe spelers namelijk niet in een selectieteam of spelen ze met dispensatie in een andere leeftijdsgroep. Onze focus ligt nu op de Onder 13- en Onder 14-teams die lager spelen dan de Eerste en Tweede Divisie. Dit is een vertrekpunt voor dit seizoen. Vervolgens nodigen wij spelers uit bij wie wij een bepaalde voetbalpotentie zien. Die spelers zullen in ieder geval twee keer deelnemen aan een activiteit. Deze activiteiten geven ons de kans om de metingen te doen en de spelers iets beter te leren kennen. Het kan dus zijn dat iemand na die meting niet meer wordt uitgenodigd. Het mooie in dit traject is dat we vanuit de praktijk leren en waar nodig kunnen aanpassen.'

Jullie zijn nu een aantal weken bezig met de nieuwe manier van werken en scouten. Wat kunt u daar op dit moment over zeggen?

Peter Jeltema: 'Ik ben positief verrast over hoe het tot nu toe gaat. Als we kijken naar de verschillende Onder 13- en Onder 14-groepen in het land, zien wij dat de grote meerderheid in deze groepen gemeten Future spelers zijn. In dit

traject combineren wij de APHV-meting, de geboortemaand en de voetballeeftijd. Om onszelf hierin richting te geven hebben wij een matrix gemaakt (afbeelding 6). In deze matrix is te zien welke spelers wij wel en welke spelers wij niet uitnodigen voor JPN. Belangrijk om te benadrukken is dat in alles wat wij doen voetbal de doorslag geeft. We moeten een bepaalde voetbalpotentie zien bij een speler om hem uit te nodigen. Dit

'We moeten contact zoeken met de verenigingen, mogelijk spelen laatrijpe spelers in een niet-selectieteam of met dispensatie in een andere leeftijdsgroep'

proces zijn wij continu met elkaar aan het evalueren. Daarbij kijken we naar hoe het gaat, wat het oplevert en wat er beter kan. Wij creëren op deze manier een mate van noodzaak. Wij zijn nu namelijk begonnen met wegen vinden om laatrijpe spelers op de juiste manier te scouten en dezelfde kansen te bieden. De blauwdruk is er nog niet, maar wij zijn keihard aan het werk om ervoor te

zorgen dat die er komt en dat wij daar tevreden over zijn.'

Beïnvloeders beïnvloeden

Hoe zorgen jullie ervoor dat er binnen het gehele Nederlandse voetballandschap aandacht komt voor dit thema?

Aloys Wijnker: 'Met onze manier van werken willen we bewustwording creëren bij het hele land op het gebied van laatrijpe spelers, zodat er gelijkere kansen ontstaan voor iedereen en er geen voetbaltalent verloren gaat. Of de spelers nou bij een amateurvereniging spelen of bij een BVO, je wilt dat alle spelers de kansen krijgen om zichzelf verder te ontwikkelen. In het huidige systeem zijn de vroegrijpe spelers in het voordeel. Zij kunnen namelijk nu al presteren en vallen daardoor op. Vervolgens krijgen zij vaak ook nog meer aandacht, waardoor er een enorm gat ontstaat tussen de vroegrijpe spelers en de laatrijpe spelers. Met onze manier van werken willen wij zowel BVO's als amateurverenigingen beïnvloeden en inspireren.

Dit doen wij in eerst instantie door simpelweg zowel uit te leggen wat wij doen bij de Future elftallen als uitleg te geven over de nieuwe opzet van Jeugdplan Nederland. Door deze kennis te delen en hier met verschillende clubs over te

sparren, zien wij dat clubs aan de slag gaan met het principe van biologische leeftijd. Vervolgens kunnen de BVO's weer hun partnerclubs gaan beïnvloeden. Nagenoeg alle BVO's hebben partnerschappen met amateurclubs die zij kunnen beïnvloeden. Op het moment dat zij de kennis van vroegrijpe spelers en laatrijpe spelers naar de amateurclubs brengen, kan er ook in die laag

	Vroegrijp = <13,2	Normaalrijp = 13,3 – 14,2	Laatrijp = > 14,3
Q1 en Q2	Komt niet in aanmerking Uitzonderingen i.o. met MTO	Komt evt. in aanmerking Coach bepaalt op basis: <ul style="list-style-type: none"> - Waarneming - Aanleg speler - Jonge voetballeeftijd <ul style="list-style-type: none"> o <3 jaar bij voetballen o Laag competitieniveau o Ongecertificeerde trainer 	Komt wel in aanmerking
Q3 en Q4	Komt niet in aanmerking Uitzonderingen i.o. met MTO	Komt wel in aanmerking	Komt wel in aanmerking

Afbeelding van de selectiematrix van JPN.

van het voetballandschap bewustwording worden gecreëerd.

Bovendien hebben wij een aantal jaren terug een dispensatieregeling ingevoerd. Deze regeling zorgt ervoor dat bepaalde spelers op basis van APHV-metingen met dispensatie in een jongere leeftijdscategorie kunnen en mogen meedoen. Deze dispensatieregeling geldt zowel bij de A- als de B-categorie. Hier kan dus in alle lagen en niveaus van het voetbal gebruik van worden gemaakt. Ook dit hebben wij gedaan om laatrijpers de kansen te geven zichzelf te ontwikkelen en bewustwording te creëren bij de verschillende clubs.'

Laten jullie het thema laatrijpe spelers en hoe daarmee om te gaan terugkomen in de opleidingen voor de HO's en de trainers?

Aloys Wijnker: 'Met de HO's is dit zeker een thema dat we bespreken. Het komt echter nog niet terug op de trainerscursussen die wij geven. In ieder geval gaan dit jaar reeds al onze bondscoaches langs bij de verschillende BVO's om met

de desbetreffende trainers in gesprek te gaan. Daarnaast gaan we vanaf dit seizoen bijeenkomsten organiseren met alle coaches van een bepaalde jaarlaag. Zo komen bijvoorbeeld alle Onder 16-coaches van de BVO's bij elkaar om over verschillende thema's te praten. Dit faciliteren wij en het thema 'laatrijpe spelers' zou daar goed in passen. Ons doel bij dit soort bijeenkomsten is het sparren met deze trainers. Hoe gaan jullie om met laatrijpe spelers? Van daaruit kunnen we de verschillende werkwijzen met elkaar vergelijken en van elkaar leren. Het zou echter wel een hele mooie stap zijn om dit toe te voegen aan de trainersopleiding. Neem bijvoorbeeld de cursisten die de UEFA C-opleiding volgen. Deze trainers werken voor het grootste gedeelte in de jeugd. In deze laag van het Nederlandse voetballandschap zijn nog veel stappen te zetten in de bewustwording van dit fenomeen en de rol die je als trainer hebt. Op het moment dat wij dit gaan toevoegen aan de trainerscursussen, ontstaat er bewustwording en kan dit worden

omgezet in handelen in de vorm van teamindeling, het inrichten van trainingen, et cetera.'

De manier van werken bij zowel de nationale teams als bij het JPN brengt een specifieke manier van scouten met zich mee. Bieden jullie als KNVB ook een scoutingsopleiding aan?

Maurice Hagebeuk: 'Op dit moment is die er niet. We zijn er echter wel mee bezig om deze op te zetten. We hebben namelijk een groot aanbod aan opleidingen en vinden dat dit een belangrijke toevoeging is. Om deze opleiding op te zetten, hebben wij onze visie op talent en talentherkenning op papier gezet. Dit hebben wij met een grote groep mensen gedaan. Dat zal het vertrekpunt zijn van de opleidingen die we op dit gebied gaan aanbieden. Dat neemt echter niet weg dat het ook onderdeel zou moeten zijn van de andere opleidingen die wij aanbieden. De trainers en de HO's komen namelijk ook in aanraking met talent en talentherkenning.' ⚽

Ajax start diverse opleidingen op verschillende niveaus vanuit de Ajax-filosofie

'Cruijff-kwaliteit, speelwijze en persoonlijke wapens'

Ajax is dit seizoen van start gegaan met Ajax Opleidingen en kent een groot nieuw opleidingsaanbod voor trainer-coaches en geïnteresseerden in Nederland en in het buitenland. Leidend hierbij is de Ajax-filosofie. Alle opleidingen zijn hierop ingericht. Bart Logchies, Hoofddocent bij de Ajax Coaching Academy: 'Het doel van de opleidingen is in brede zin inspireren, mensen kansen geven, talent ontwikkelen en dat wereldwijd. We hopen dat we een bijdrage kunnen leveren om het voetbal op een hoger niveau te brengen. Dat geldt voor spelers als ook voor een technische staf.'

De keuze in de opleidingen is groot. Videoanalyse, scouting, keepers, onderbouw, bovenbouw, science en medisch/performance behoren onder andere tot het aanbod.

Glenn van Zoelingen, Content Manager Ajax Coaching Academy over de Ajax-opleidingen: 'Wij delen kennis door middel van opleidingen. Dit doen

we intern voor (nieuwe) medewerkers, voor partnerclubs in binnen- en buitenland en met geïnteresseerden die meer willen weten over Ajax. We bieden opleidingen aan met verschillende onderwerpen en op verschillende niveaus. Het niveau duiden we aan met sterren. Eén ster betekent introductieniveau, twee sterren betekent basisoniveau, drie

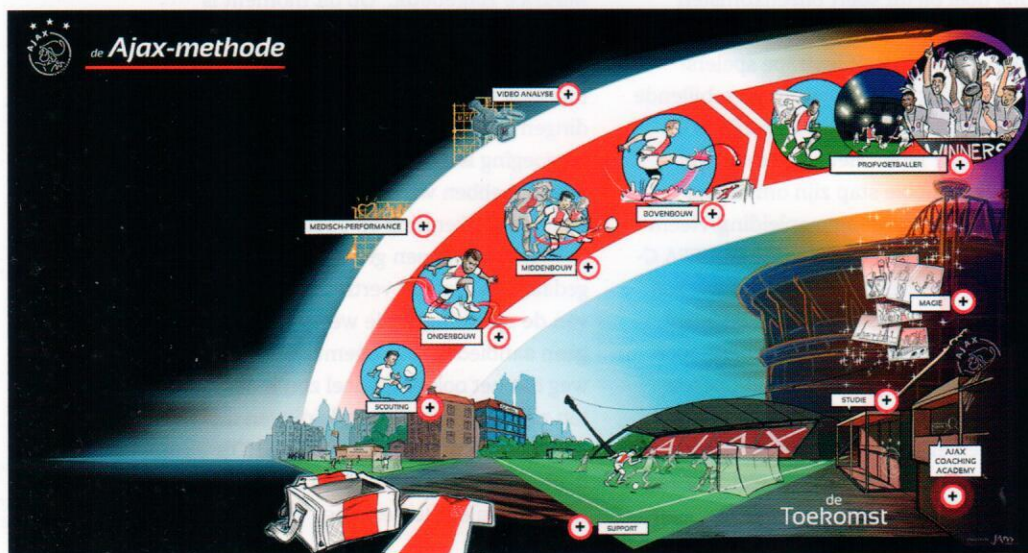
sterren gevorderd niveau en vier sterren expertniveau. Hoe meer sterren, hoe dieper je ingaat op de materie. Zo doe je op een-ster niveau kennis op over de organisatie en werkwijze van alle afdelingen binnen Ajax op introductie-niveau. Vervolgens kun je de verdieping in binnen het onderwerp dat je interessant vindt, bijvoorbeeld een opleiding voor trainer-coaches in de Onderbouw. Na de een-sterrenopleiding zijn we nu ook een twee-sterrenopleiding gestart en bezig met de ontwikkeling van nieuwe opleidingen.

Een van de nieuwe twee-sterrenopleidingen bestaat uit zes online bijeenkomsten waarin je kennis maakt met het Ajax-DNA en de pijlers die centraal staan in het opleiden van talent: Cruijff-kwaliteit, Speelwijze en Persoonlijke wapens.

In de zes online bijeenkomsten maak je kennis met de volgende opleidingspijlers:

- Cruijff-kwaliteit - Domineren aan de bal
- Cruijff-kwaliteit - Frontaal passeren
- Speelwijze - Aanvallende spelprincipes
- Speelwijze - Verdedigende spelprincipes
- Speelwijze - Strategie, scenario's, spelhervattingen
- Persoonlijke wapens - Technisch, tactisch, fysiek & mentaal

Na het volgen van deze opleiding heb je kennisgemaakt met het Ajax-DNA en de opleidingspijlers. Na de winterstop komt er een online vervolgmodule en een vervolgmodule die bij vier van onze partnerclubs – AVV Zeeburgia, RKVV Westlandia, Koninklijke HFC en

SV Hoofddorp – worden georganiseerd. Bij die clubs gaan we ook trainersopleidingen starten. Door deelname aan de opleiding heb je de mogelijkheid om door te groeien naar posities op Ajax-projecten en bij partnerclubs, in binnen- en buitenland.'

Hoofddocent Ajax Coaching Academy **Bart Logchies**, die in het bezit is van het UEFA Pro-diploma en 23 jaar aan de KNVB verbonden

was als docent en lange tijd actief was als amateurtrainer op het hoogste niveau, waaronder ook bij de zaterdagamateurs van Ajax: 'Ajax heeft een heel duidelijke herkenbare filosofie. Vanaf het moment dat Crujff bij Ajax als speler binnen is gekomen. Met hem en Michels is er een recept ontstaan waarmee we vandaag de dag nog steeds aan de slag zijn. Dat recept is door de Ajax-jeugdopleiding neergelegd in een voetbalfilosofie. De drie belangrijkste pijlers: Crujff-kwaliteit, Speelwijze en Persoonlijke wapens. Dat is continu ons vertrekpunt. Wat betekent dit nu voor de ontwikkeling van onze individuele spelers? Vanuit al onze afdelingen, bijvoorbeeld videoanalyse, scouting of science, ga je bedenken wat daar voor nodig is en hoe je mensen kunt opleiden om die filosofie uit te dragen, te gebruiken en om mensen te inspireren een eigen filosofie te maken. Hoe maak je de Ajax-filosofie trainbaar? Of wat heeft een scout nodig om Ajax-spelers te kunnen vinden? Wat heeft een videoanalist nodig om de juiste beelden aan te leveren?'

Glenn van Zoelingen: 'De opleidingen op een- en twee-sterreniveau zijn voor iedereen toegankelijk. Daar wordt geen selectieprocedure gehanteerd. Vanaf 18 jaar kan iedereen zich aanmelden. Selectiecriteria worden wel gehanteerd bij het drie- en vier-sterreniveau. Het is daarbij handig als je opleidingen op een- en twee-sterreniveau hebt doorlopen. De selectiecriteria die worden bepaald, liggen aan de opleiding die je gaat volgen. Bij videoanalyse of science ligt dat weer anders dan bij scouting of op trainingsgebied.'

Glenn van Zoelingen: 'De Ajax Coaching Academy is een afdeling binnen Ajax die kennis verzamelt, borgt en deelt. Dit doen we online en offline (fysiek, op locatie) en binnen Nederland en internationaal. We onderscheiden vier producten/diensten: Ajax Opleidingen (zie elders op deze pagina), Partnerships, Ajax Camps & Clinics en we ontwikkelen een app voor spelers in Noord-Amerika en Canada.'

Partnerships

We hebben partnerships in Nederland en internationaal. In Nederland ruim veertig partnerclubs (amateurclubs), de meerderheid in en rondom Amsterdam en daarnaast BVO Sparta Rotterdam. Internationaal werken we nu met Sharjah FC (Verenigde Arabische Emiraten), waar vier medewerkers van Ajax wonen en werken om de Ajax-filosofie te implementeren, aangepast aan de lokale situatie. We zijn verder het afgelopen jaar een partnership aangegaan met Pachuca CF uit Mexico. Dit partnership richt zich op het delen van kennis en biedt de kans om talent de volgende stap te bieden bij Ajax. In samenwerking met partner Only4Stars hebben we in de Verenigde Arabische Emiraten tevens de Ajax Academy Dubai opgezet, een Private Academy waar jongens en meiden zich voor kunnen inschrijven.'

Ajax Camps & Clinics

'Bij de Ajax Camps & Clinics kunnen jongens en meiden trainen als een echte Ajax-speler. Deze activiteiten worden zowel in Nederland als in het buitenland georganiseerd, komende zomer bijvoorbeeld in Denemarken, Schotland en Engeland. De trainingen worden gegeven door Ajax-opgeleide trainer-coaches.'

Spelersapp

'Met de Amerikaanse partner en app-bouwer Plannk ontwikkelen we een app voor jeugdspelers. In de app vinden jongens en meiden een uitgebreid aanbod aan oefeningen waarmee zij in hun eigen omgeving kunnen trainen zoals Ajax-spelers ook doen.'

Keepers

De Ajax-filosofie heeft niet alleen betrekking op spelers, maar ook op de keeper.

Bart Logchies: 'Keepers zijn vertegenwoordigd in de onder-, midden- en bovenbouw. Keeper zijn van Ajax vereist exceptionele skills. Er is een team van coaches dat zich specifiek bezighoudt met de individuele ontwikkeling van

de keepers. Een op maat gemaakt programma wordt aangeboden aan de keepers waarin zij zowel individueel met de keepercoach als met het team trainen en net als alle veldspelers ook buiten het veld worden ondersteund door de overige afdelingen voor een optimale ontwikkeling.' 🌟

<https://coachingacademy.ajax.nl>

AJAX OPLEIDINGEN

NIVEAUS & AANBOD

<p>★ Introductie niveau Inzicht op introductie niveau</p>	<p>★★ Basis niveau Educatie op verdiepend niveau in een specifiek onderwerp</p>	<p>★★★ Gevorderd niveau Exclusieve programma's met toelatingseisen</p>	<p>★★★★ Expert niveau Opleidingen op het hoogste niveau, alleen op uitnodiging</p>
--	--	---	---

Ajax DNA	Scouting	Onderbouw	Middenbouw	Bovenbouw	Science	Medisch-Performance
Media	Video Analyse	Support & PSD	Ajax in het buitenland	Vrouwen	Keepers	ArenA

↓

Verdiepende module	Verdiepende module	Verdiepende module	Verdiepende module	Verdiepende module	Verdiepende module	Verdiepende module	Verdiepende onderwerp
--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	-----------------------

↓

Gevorderde opleidingen

↓

Hoe word ik Ajax Expert?

'Normaal wat normaal kan, speciaal wat speciaal moet'

'Voetbal voor iedereen'

Voetbal is voor iedereen toegankelijk, maar voor een grote groep Nederlanders is de weg naar de plaatselijke voetbalclub minder gemakkelijk te vinden. Voor voetballiefhebbers met een lichamelijke en/of een verstandelijke beperking zijn namelijk aanpassingen nodig zodat ook zij kunnen voetballen. Samen met Marcel Geestman, Hoofd Voetbalontwikkeling Passend Voetbal bij de KNVB, nemen we 'Passend Voetbal', de verzamelnaam van de verschillende vormen van aangepast voetballen voor mensen met een beperking, onder de loep.

Passend Voetbal

Niet iedere voetballer met een beperking dient aangepast te voetballen. Met sommige beperkingen kun je prima in een regulier voetbalteam spelen, mits de beperking en het speelniveau dit toelaten. Soms heeft het meer be-

speler of speelster zich door zijn of haar beperking niet thuisvoelt in een regulier voetbalteam.

Marcel Geestman: 'In 2003 ben ik betrokken geraakt bij het G-voetbal, destijds als begeleider en het heeft mij

'Passend voetbal is niet alleen een vangnet, maar er wordt gedacht in het belang van de doelgroep'

geleiding nodig om dit voor elkaar te krijgen. Mocht de beperking het niet toelaten om in een regulier team te voetballen, denk bijvoorbeeld aan de amputatie van een been of een visuele beperking, dan dient er gezocht te worden naar passend voetbalaanbod. Dit geldt bijvoorbeeld ook wanneer de

nooit meer losgelaten. De puurheid en het spelplezier dat deze doelgroep uitstraalt heeft mij geraakt en raakt mij nog altijd. Ik ben inmiddels in het bezit van het UEFA A-diploma en ben naast KNVB-docent ook hoofdtrainer in het amateurvoetbal. Met wat omzwervingen ben ik terechtgekomen bij de

KNVB, waarin ik altijd betrokken ben gebleven bij het aangepast sporten binnen de voetballerij. Zo ben ik van 2009 tot 2016 bondscoach geweest van het Nederlands CP-team, het Nederlands elftal voor voetballers die als gevolg van een hersenbeschadiging een motorisch probleem hebben. Een geweldige tijd, waarin we zelfs een aantal eindtoernooien hebben mogen meemaken. Inmiddels werk ik als Hoofd Voetbalontwikkeling Passend Voetbal.'

De structuur van voetballen

'Ook bij alle aangepaste voetbalvormen blijft het uitgangspunt dat het ene team wil winnen van het andere team. Daarnaast is de basis van de aangepaste voetbalvorm altijd hetzelfde als in het reguliere voetbal. Bij iedere vorm van passend voetbal gaat het ook om winnen. De bal is altijd vrij en ook hierin komt aanvallen, verdedigen en omschakelen terug. Het ene team (met bal) heeft de functie om aan te vallen en het andere team (zonder bal) op dat moment de functie om te verdedigen. Er zijn echter vaak wel een aantal aanpassingen gemaakt binnen de aangepaste vormen. Het bespelen van het zestienmetergebied is bijvoorbeeld niet aan de orde bij het blindenvoetbal – dat overigens een paralympische sport is – omdat de keeper daar in zijn doelgebied moet blijven. Bij het CP-voetbal wordt er gespeeld zonder buitenspel, maar die regel kennen we ook niet bij de Onder 12 in het reguliere voetbal.'

De KNVB erkent de volgende aangepaste voetbalvormen, A- tot en met G-voetbal:

G-voetbal

'Traditioneel is het G-voetbal. Dat wordt al door een behoorlijk aantal verenigingen aangeboden in Nederland, waarbij de KNVB al sinds 1984 de competitie aanbiedt. Voor de jongeren met een beperking is er veel aanbod, zeker ook naast het voetbal. Hierdoor is het lastig voor verenigingen om ook voor jongeren een G-team op te starten. Laat vooropstaan dat het belangrijkste is dat deze groep jongeren kan bewegen en kan sporten. Aan de andere kant is dit voor teamsporten dan wel weer lastig omdat je vaak niet aan de benodigde aantallen komt om een team te vormen. Gelukkig bewegen verenigingen tegenwoordig mee en wordt er gedacht in mogelijkheden en oplossingen voor een passend sportaanbod voor eenieder. In samenwerking met de verenigingen zoeken we naar afstemming in de regio om bijvoorbeeld samen te voegen en te zorgen voor aanbod.'

Aantallen

'We hebben in Nederland ongeveer 4.500 geregistreerde G-voetballers. Dit zijn spelers die competitievoetbal spelen binnen de KNVB. Naar schatting zijn er ook nog eens tussen de vijfhonderd en duizend die trainen, zonder competitie te voetballen. Maar we weten ook dat ongeveer tien procent van de bevolking een beperking heeft. In onze telling missen we dus nog een grote groep, waarbij we hopen dat ook deze personen in verenigingsverband het spelletje kunnen uitoefenen. Uiteindelijk is het doel om iedere geïnteresseerde te laten participeren binnen het voetbalspel, op welk niveau dan ook. Hierbij aangetekend dat we er als Ne-

derland goed opstaan ten opzichte van veel Europese landen op het gebied van aangepast sporten, al is er altijd ruimte voor verbetering.'

Meer dan voetballen

'Het aantal mensen dat in aanmerking komt om amputatievoetbal of blinden-voetbal te spelen is niet dusdanig groot dat daar een landelijke competitie voor opgestart kan worden. Hier is ons doel voornamelijk om deze kleine groep regelmatig blij te maken met het spelen van een potje voetbal, het plezier in bewegen te laten ervaren en in contact te laten komen met anderen, het liefst bij een reguliere vereniging waardoor zij ook in contact raken met de inclusieve maatschappij.'

Doelen stellen

'Voor iedere doelgroep hebben we vanuit de bond realistische doelen opgesteld, waarbij het er niet alleen om gaat om aantallen te bereiken, maar ook over creatieve invulling om kostendekkend te werken, bijvoorbeeld bij het elektrisch rolstoelvoetbal. Voetbal is voor iedereen, dus daar moeten we dan ook mee aan de slag. Daarbij zijn er ook genoeg voorbeelden waarbij iemand met een (lichte) beperking in het reguliere voetbal meespeelt. Normaal wat normaal kan en speciaal wat speciaal moet.'

Mogelijkheden

'Belangrijk is dat verenigingen en bestuurders beseffen welke mogelijkheden er zijn, zodat er door eenieder voetbal gespeeld kan worden. Iedere vereniging beschikt tegenwoordig wel over een Hoofd Opleidingen. In onze ogen

PASSEND VOETBAL

Passend voetbalaanbod voor iedereen

WAT IS PASSEND VOETBAL

Passend voetbal is een verzameling van verschillende vormen van aangepast voetbal voor voetballers met een beperking.

WAAROM DE NAAM PASSEND VOETBAL?

Voor voetballers of voetballers met een beperking zijn vaak aanpassingen nodig en wordt de voetbalvorm passend gemaakt.

DE KNVB ONDERSTEUNT DE VOLGENDE AANGEPASTE VOETBALVORMEN:

PASSEND VOETBAL IS EN BLIJFT VOETBAL

KUN JE MET EEN BEPERKING OOK GRANIE HALEN?

Somme aangepaste voetbalvormen hebben een Nationaal team dat uitkomt namens Nederland op EK's en WK's.

GOED OM TE WETEN

- Passend voetbal is continue ontwikkeling. Somme aangepaste vormen hebben bijvoorbeeld meer een trainingsaard.
- De KNVB wil alle in en om Nederland en Nederland ook buiten Nederland actief te maken. Ook andere voetballers en voetbalclubs in de rest van de wereld zijn van harte welkom.

VOETBAL IS VOOR IEDEREEN

De KNVB staat voor gelijke kansen in het voetbal, niemand staat buitenspel.

WAT DOET DE KNVB?

- Ondersteunt verenigingen met het organiseren en het ontwikkelen van aangepast voetbal.
- Heeft bij de ontwikkeling van leden.
- Zorgt samenwerking met regionale partijen en Nederland's Voetbal Federatie.

We zijn een vereniging, heb je maar je dan zijn er nog andere voetbalvormen mogelijk.
MEER NORMAAL, WAT NORMAAL KAN, SPECIAAL WAT SPECIAAL MOET.

MEER WETEN OVER AANGEPAST VOETBAL? KLIK OP
www.knvb.nl/passendvoetbal

PASSEND VOETBAL

Passend Voetbal is de verzamelnaam die we gebruiken voor het domein 'voetballen met een beperking'. We kennen een aantal specifieke doelgroepen die soms aangepast voetballen en soms regulier voetballen.

Normaal wat normaal kan

Niet iedere voetballer met een beperking dient aangepast te voetballen. Met sommige beperkingen kun je prima in een regulier voetbalteam spelen. Dit uiteraard wanneer de beperking en het speelniveau dit toe laat.

Speciaal wat speciaal moet

Mocht de beperking het niet toe laten om in een regulier team te voetballen, denk bijvoorbeeld aan de amputatie van een been of een visuele beperking, dan zou een van de aangepaste voetbalvormen optie kunnen zijn.

AANGEPASTE VOETBALVORMEN

De basis van de aangepaste voetbalvorm blijft altijd hetzelfde als in het reguliere voetbal. Bij iedere aangepaste voetbalvorm is de bal altijd vrij en ook hierin komt aanvallen, verdedigen en omschakelen terug. Het ene team (met bal) heeft de functie om aan te vallen en het andere team (zonder bal) op dat moment de functie om te verdedigen. Echter zijn er vaak wel een aantal aanpassingen gemaakt binnen de aangepaste vorm om het ook voor de specifieke doelgroep mogelijk te maken.

een belangrijke positie om ook het Passend Voetbal, in welke vorm dan ook, te introduceren of mensen op weg te helpen. Als de HO namelijk op de hoogte is van de mogelijkheden, helpt dat ouders, trainers en de vereniging enorm. Want door (de ontwikkeling van) een beperking raken spelers weleens uit beeld of stoppen ze met het beoefenen van hun passie. Dit zou niet mogen. De wens is dan ook om contact te zoeken met de KNVB of te informeren in de regio bij andere verenigingen, want er liggen voldoende mogelijkheden om te blijven voetballen, ook als het aanbod niet vol-

aanbod faciliteren voor de doelgroep. Net zoals dat gebeurt voor bijvoorbeeld het 45+ voetbal. Wel is er verschil in begeleiding uiteraard. Zo wordt vanuit de KNVB de cursus G-voetbaltrainer al aangeboden, maar is er nog geen cursus ontwikkeld om specifiek CP-voetballers te begeleiden. Maar uiteindelijk is het ook gewoon een kwestie van doen. Het belangrijkste is dat je wat didactische vaardigheden bezit, maar je vooral verdiept in de kenmerken van de doelgroep. Ook dit is niet anders dan bij het reguliere voetbal, waarbij je vraagt dat trainers ook het eigen team en dus het

uitleggen wat we doen, waarna dit verspreid moet gaan worden. Maar er wordt ook breder ingezet op de samenwerking met maatschappelijke organisaties en buurtsportcoaches, zodat de mensen die in contact staan met mensen met een beperking hen naar een passend sportaanbod, in ons geval Passend Voetbal, kunnen verwijzen.'

Ambities

'Onze missie is meer mensen met een beperking aan het voetballen krijgen, zowel binnen als buiten de lijnen. Dat doen we met drie pijlers. Eén is het verder ontwikkelen van de passende voetbalvormen. Een tweede is om Oranje als inspiratie te gebruiken. Wie wil er nou niet Virgil van Dijk of Lieke Martens zijn? Rolmodellen helpen om de sport te stimuleren. Daarbij moet het mogelijk zijn om bij iedere aangepaste voetbalvorm Oranje te bereiken. In algemene zin moeten we blijven werken aan inclusie en toegankelijkheid. Dit kunnen wij niet alleen, maar hier hebben we ook de verenigingen nodig. Op termijn willen we graag een EK para-voetbal organiseren, waarbij er in toernooivorm verschillende voetbalvormen worden aangedaan in Nederland.' ⚽

'Passend Voetbal volledig integreren in het hedendaagse verenigingsleven zou de (inclusieve) norm moeten zijn'

doende is bij de betreffende vereniging. Door samen te werken en te binden creëer je dan wél dat aanbod dat nodig is om te blijven voetballen of wellicht dat hij of zij een andere rol kan spelen binnen de vereniging, als vrijwilliger bijvoorbeeld.'

Begeleiding

'Het mooiste is dat verenigingen het

individueel kennen. Uiteindelijk gaat het om voetballen, wat universeel is.'

Ontwikkelingen

'Vanuit de KNVB hebben we een visie ontwikkeld die het Passend Voetbal raakt. Deze hebben we in de afgelopen maanden doorontwikkeld en de verwachting is dat deze eind 2022 wordt gepresenteerd. Belangrijk is dat we

'Een podcast voor iedereen met affiniteit met jeugdvoetbal'

'De jeugd heeft de toekomst'

'De jeugd heeft de toekomst' is een podcast van de KNVB over het jeugdvoetbal, gepresenteerd door Pjotr van der Marel. Samen met zijn sidekick Nick Veenbrink en gasten duikt Pjotr de wonderlijke wereld van het jeugdvoetbal in. Voor iedereen, van Hoofden Opleiding en trainers tot ouders, die geïnteresseerd is in de ontwikkelingen in het jeugdvoetbal en de toekomst ervan. Iedere twee weken wordt een nieuwe aflevering gepubliceerd, geproduceerd door FC Afkicken.

Op 21 maart 2022 verscheen de eerste aflevering van de KNVB-podcastreeks 'De jeugd heeft de toekomst'. Daarna volgden in het eerste seizoen nog vijf afleveringen. Binnen deze zes edities is veel aandacht besteed aan gelijke kansen en gemengd voetbal binnen het

voetbal. Hoe geef je een optimale training, waarin de opbouw goed is en alle onderdelen boeiend zijn? Pjotr van der Marel gaat samen met zijn sidekick en tafelgasten Martijn Jongbloed (bij Go Ahead Eagles trainer Onder 14 en assistent-trainer Onder 21) en Joeri Houniet

'De wedstrijden zijn het beste meetmoment, maar juist op het trainingsveld maakt een goede trainer het verschil'

jeugdvoetbal, waarbij ook de rol van ouders en het pedagogisch voetbalklimaat zijn besproken. Onder andere Nathan Rutjes, meerdere malen, en Arnold Bruggink schoven aan tafel als gast bij presentator Pjotr en zijn sidekick.

Het tweede seizoen is inmiddels gestart. Begonnen is met een aflevering over het geven van een optimale trai-

ning. Hoe geef je een optimale training, waarin de opbouw goed is en alle onderdelen boeiend zijn? Pjotr van der Marel gaat samen met zijn sidekick en tafelgasten Martijn Jongbloed (bij Go Ahead Eagles trainer Onder 14 en assistent-trainer Onder 21) en Joeri Houniet (Voetbalontwikkeling KNVB) op zoek naar de optimale voetbaltraining. Dit seizoen komt ook Edwin Goedhart, bondsarts van de KNVB, aan het woord om samen met Pjotr te praten over 'voetbalfit'. Andere onderwerpen die in de komende afleveringen worden besproken zijn o.a. interne voetbalscholen, kaderbeleid, Jeugd Plan Nederland en groepsdynamiek. Alle afleveringen

zijn te beluisteren op Spotify en de Apple podcast, maar zijn ook te vinden op KNVB Assist. 📱

Vragen over of tips voor de podcast kunnen gestuurd worden naar: voetbalontwikkeling@knvb.nl

Herkennen en ontwikkelen talentvolle voetballers staat niet op zichzelf

'Talent is afhankelijk van wat je aangeboden wordt'

Feitelijk is voor ieder kind een uniek traject nodig om het maximale uit zijn of haar mogelijkheden te halen. Een goede talentontwikkeling betekent in eerste instantie vooral goed leren kijken naar het kind en de jonge sporter. Maar, wat is talent precies? Wanneer spreek je van talent? Wat maakt talentherkenning zo complex? Tijdens een door De Voetbaltrainer bijgewoonde workshop op de Hogeschool Arnhem Nijmegen werden de deelnemers uitgedaagd eigen (praktijk)oplossingen aan te dragen. Leren van elkaar door met elkaar in interactie te gaan was het voornaamste devies.

In de gegeven workshop werd dieper ingegaan op twee onderwerpen:

1. Groei, rijping en maturiteit – elke speler ontwikkelt zich in zijn/haar eigen tempo mede onder invloed van de groei en rijping die kinderen/jongeren doormaken. Dit leidt tot grote verschil-

len in prestatievermogen, met name rond de puberteit. Hoe kun je hier in je trainingen en bij je selecties rekening mee houden?

2. Mentale vaardigheden zijn cruciaal om optimaal te presteren en ook om als speler het maximale uit je eigen kun-

nen te halen. Door als trainer-coach je trainingen doelmatig in te richten kun je goed de mentale vaardigheden van spelers ontwikkelen en monitoren. Dat komt dan ten goede aan de ontwikkeling en het herkennen van het talent.

Talentherkenning en talentontwikkeling

Sebastiaan Platvoet: 'Talent is vaak lastig te herkennen, vanwege onder meer het feit dat talent zich ontwikkelt. Dat betekent dat je heel goed kunt zijn op een bepaald moment, maar een ander moment val je helemaal niet op.'

'Het herkennen van talent is complex en uitdagend'

Talent is namelijk heel afhankelijk van wat je aangeboden wordt. De kwaliteit van je trainer en je medespelers zijn hier voorbeelden van. Daarbij zijn er ontzettend veel factoren die talent beïnvloeden. Denk hierbij aan je omgeving, met ouders, broers en zussen, maar ook het beleid van de club. Factoren die van invloed zijn op de kwaliteit van ontwikkelen en de prestatie die een speler op dat moment kan leveren. En een derde reden waarom talent vaak lastig te herkennen is: het is individueel. Iedere speler heeft namelijk eigen specifieke kwaliteiten die ervoor zorgen dat hij of zij als talent wordt bestempeld door anderen.'

TALENT – HUIDIG EN TOEKOMSTIG NIVEAU

Het ontwikkelt zich

Onder invloed van veel factoren

Individueel

Wat is talent?

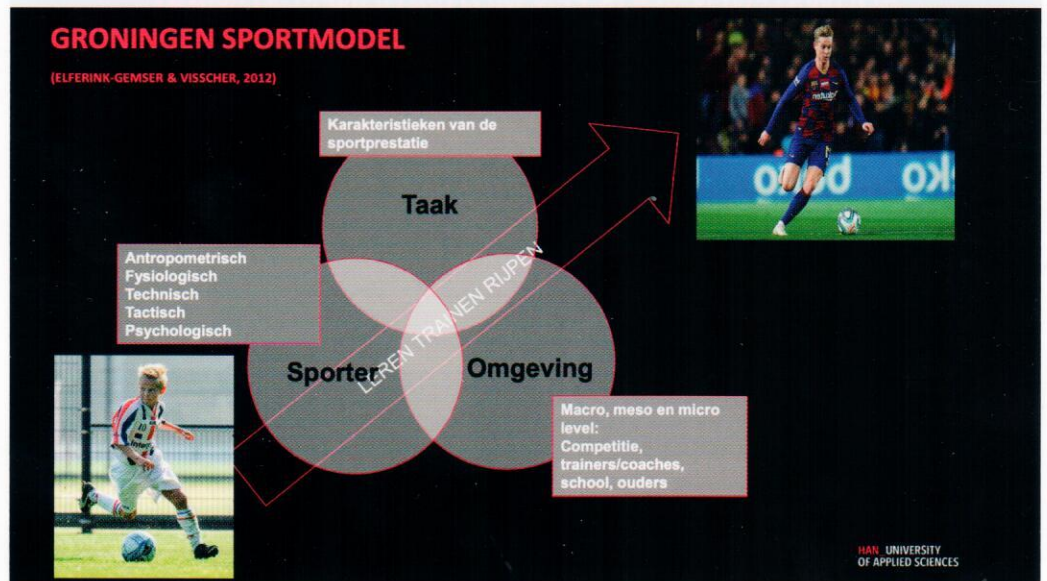
'De wetenschappelijke definitie van wat talent is, zegt ons als trainers maar weinig. Het zegt vooral dat we onderscheid moeten maken tussen presteren en potentie. Presteren is vooral wat je nú kunt waarmaken, maar vooral bij de 12- en 13-jarigen ben je dan eigenlijk appels en peren aan het vergelijken. Dit komt door de grote verschillen in lengte, kracht en in rijping. Potentie vaststellen is een stuk lastiger, zeker bij het bekijken van een wedstrijd waarin je de prestatie van dat moment in je opneemt. Een heel goede motoriek is een belangrijke voorspeller. Als je dan vervolgens een goede voetbaltrainer krijgt, leer je ook nog eens de voetbalvaardigheden op een juiste manier. Maar ook het lerend vermogen speelt een belangrijke rol om potentie te herkennen. Dit betekent dat een speler snel in staat is om een trainingsvorm op te pikken en

'Wij hebben de overtuiging dat er veel meer kinderen zijn met de potentie om verder te komen, maar die worden om allerlei redenen buitengesloten'

zichzelf dus snel beter te maken. Dit moet je dan terugzien, ten opzichte van medespelers, over een langere periode.'

Langdurig proces

'Als je kijkt naar talentontwikkeling en talentherkenning moet je je realiseren dat het een langdurig proces is. Een mooi voorbeeld in Nederland is Frenkie de Jong. Hij heeft nooit gevoetbald in de nationale jeugdelftallen, speelde bij Willem II en werd pas relatief laat door Ajax daar weggeplukt. Maar dat hele proces is een route met vallen en opstaan. Daarbij is talentherkenning geen aan-uitknop. Hoe langer je spelers de tijd geeft te ontwikkelen en je ze volgt in een tijdlijn waarin je ook de prestaties volgt, hoe beter je in staat bent om te voorspellen hoe goed uiteindelijk iemand kan worden.'

Geboortemaandeffect

'Selecteren is prima, maar een nadeel hiervan is dat er ook de-selectie plaats-

wijl we nu weten dat het beoefenen van ook andere sporten op lange termijn beter zal zijn voor onder meer het verfijnen van de motoriek.'

Maturiteit

Stijn ter Welle: 'Veel factoren zijn afhankelijk van de ontwikkeling van talent. Een van die factoren na het geboortemaandeffect is maturiteit. Maturiteit is een proces van verandering van het individu, van kind naar volwassenheid. Elk individu is hierin anders, waar je als trainer rekening mee dient te houden. Ieder traject in dezen is uniek, waarbij meisjes vaak sneller in de maturiteit komen dan jongens. Tijdens de maturiteit heeft het geboortemaandeffect eigenlijk niet meer zoveel effect op talentselectie. Iemand geboren aan het

'Sluit zo min mogelijk kinderen vroeg uit'

begin van het jaar kan heel laat in de maturiteit komen of andersom. Door het toenemen van de fysieke omvang, waarbij verschillende delen van het lichaam groeien in verschillende fases, leidt dit veelal tot onhandigheid in

BOUWSTENEN VOOR EEN MOTIVATIONEEL KLIMAAT

Autonomie	Betrokkenheid	Competentie
Spelplezier voeden	Aanwezigheid is onmisbaar	Duidelijkheid creëren
Inbreng stimuleren	Warm, vriendelijk en toegankelijk opstellen	Vertrouwen schenken en uitdagingen bieden
Betekenisvol uitleg geven	Voelsprietten uitsteken	Consequent opvolgen
Ontwikkelritme van sporter volgen	Steun bieden tijdens moeilijke momenten	Passende hulp bieden
Geef weerstand een stem	Saamhorigheid in je groep versterken	Motiverend coachen
Uitnodigend communiceren	Open en eerlijk communiceren	Zelfinzicht stimuleren

Aelterman et al., 2017

HAN UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

coördinatie en dus bewegen. Dat doet de groei met je. Hier moet je als trainer rekening mee houden, tijdens trainingen en wedstrijden. Maar ook bij het beoordelen van het huidige en toekomstige niveau. Maturiteit is een proces van verandering van het individu van kind naar volwassenheid. Elk individu is hierin anders, en ook hiermee moet je als trainer rekening mee houden.'

Herkennen van groeispurt

'Maturiteit kan gemeten worden. Hier heb je verschillende methodes voor. Je kunt te weten komen of je speler voor de groeispurt, tijdens de groeispurt, net na de groeispurt of al bijna bij de volwassen eindlenge is terechtge-

'Mirwald en Khamis Roche zijn twee methoden die je kunt toepassen om inzicht te krijgen in de biologische leeftijdsfase'

komen. Naast het herkennen kun je er als trainer dan ook wat aan doen. Motoriek is bijvoorbeeld erg belangrijk voor de groeispurt. We leren in die fase namelijk makkelijk, gericht op plezier, creativiteit en nieuwe oefeningen.

Tijdens de groeispurt moet je niet te veel nieuwe oefeningen aanbieden. Het lerend vermogen neemt in die fase wat af. Dynamische mobiliteit en coördinatie kunnen in deze fase gewoon getraind worden. Ook techniektraining kan gewoon doorgaan. Je moet vooral uitkijken met explosieve bewegingen en nieuwe activiteiten, om blessures te vermijden. Net na de groeispurt worden je spelers zwaarder, je kunt dus voorzichtig beginnen met krachttraining en anaerobe trainingvormen.'

Rekening houden met groep

'Je hebt een probleem als je hetzelfde trainingsschema toepast bij een Onder 13-elftal en een Onder 15-elftal, want niemand zit in dezelfde fase van de groei. Je zou per leeftijdsgroep moeten differentiëren en groepen door elkaar moeten gooien om verschillende soorten trainingen aan te bieden. Als je iedereen hetzelfde laat doen, weet je zeker dat je niet inspeelt op wat ze daadwerkelijk kunnen.'

Mentale gedeelte

Age Scheper: 'Mentale kenmerken zijn enorm belangrijk voor de ontwikkeling van je spelers. Die bepalen namelijk hoe snel je je ontwikkelt. Als je bijvoorbeeld heel veel motivatie hebt, gaat dat sneller dan als je minder motivatie hebt. Het klimaat waarin je je bevindt is heel erg belangrijk voor de ontwikkeling die je kunt maken. Daar hebben wij als trainer invloed op. Wij bepalen namelijk dat klimaat. Door de omgeving zo in te richten kan er gewerkt worden

aan psychologische kenmerken en vaardigheden zoals zelfvertrouwen en motivatie.

Mentale kenmerken zien we als trainer vaak niet in prestatie, want we meten prestatie vaak in de technische, tactische en de fysieke prestatie op het veld. De mentale kenmerken zien we niet zo snel. Maar ze zijn wel belangrijk om te presteren en te ontwikkelen, want ze bepalen het gedrag van je spelers op het veld in sterke mate. Daar heb je als trainer een rol in.'

Motivatie

'We hebben het vaak over intrinsieke motivatie. Die wil je graag opwekken bij je spelers. Waarbij overigens de extrinsieke motivatie op gelijke basis staat. Je kunt in meerdere maten intrinsiek of extrinsiek gemotiveerd zijn. Het kan dus ook naast elkaar bestaan. De drie basisbehoeftes waar je als trainer aan moet voldoen om de intrinsieke motivatie bij je spelers te bevorderen zijn autonomie, betrokkenheid en competentie. Autonomie gaat over spelplezier. Laat spelers in situaties komen waarbij ze initiatief mogen tonen en zelf beslissingen kunnen nemen, dit verhoogt het spelplezier en houdt hen enthousiast. Betrokkenheid is gezien worden. Hiermee bedoelen we dat een trainer een speler laat ervaren dat hij/zij ertoe doet. Dat er een warme, fijne omgeving is om in te trainen en dat een trainer doorheeft wat er speelt bij de spelers.' En competentie is het gevoel krijgen dat je ergens goed in bent. Je kunt je training dus zo inrichten dat je bouwstenen gebruikt. Hoe meer bouwstenen je gebruikt, hoe meer je eraan werkt en hoe meer intrinsieke motivatie je spelers zullen hebben.'

Samenvattend

- 1) Creëer een systeem waarbij je zo laat mogelijk selecteert.
- 2) Houd rekening met en pas het programma aan op basis van hun biologische leeftijd (niet elke Onder 15-speler heeft hetzelfde programma).
- 3) Wees je bewust van je rol als trainer-coach in het ontwikkelen van motivatie en zelfvertrouwen van talentvolle spelers. ☺

Tijd geven aan Temuri Ketsbaia

Vrije trap

Varianten van (indirecte) vrije trappen zijn zowel grenzeloos als tijdloos. We openen de oude doos en gaan terug naar 13 augustus 2000, de dag dat Wolverhampton Wanderers in het openingsweekend tegen Sheffield Wednesday speelt (1-1). De Georgiër Temuri Ketsbaia neemt een indirecte vrije trap.

Bij een indirecte vrije trap wordt de nemer, nadat de bal is afgelegd, doorgaans vrijwel direct onder druk gezet door een uitlopende speler van de tegenpartij. Bij Wolves hebben ze daar iets op bedacht.

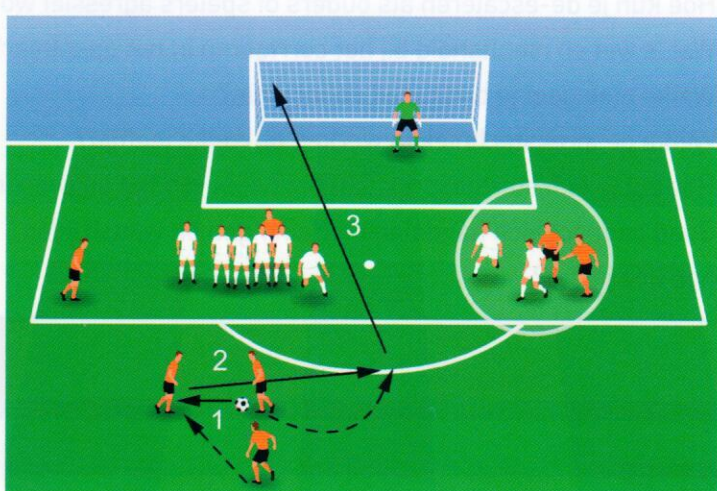
In dit geval (afbeelding 1) vermoeden de verdedigers van Sheffield Wednesday dat de bal door de inlopende Wolves-speler met diens linkerbeen zal worden genomen.

Temuri Ketsbaia geeft aan, maar loopt daarna echter achterwaarts weg van de bal (afbeelding 2) en krijgt de bal aangespeeld door Simon Osborn. Daardoor krijgt Ketsbaia een 'vrije' schotkans. (afbeelding 3).

Wie goed kijkt, ziet dat er meer gebeurt om de schutter tijd en ruimte te geven.

Om te beginnen staat links in het strafschopgebied een Wolves-speler, waardoor de spelers en keeper van Sheffield Wednesday rekening dienen te houden met de korte bal. En door het opstellen van twee aanvallers die relatief diep in het strafschopgebied blijven staan (zie arcering in de tekening), dwingt Wolves de beide verdedigers ver bij de rand van de zestienmeter weg te blijven. Ketsbaia creëert dus op een handige manier tijd en ruimte voor zichzelf, maar het zijn in deze variant juist ook zijn medespelers die er alles aan doen om hem tijd en ruimte te geven. ⚽

Zie de video: tinyurl.com/vt270b

**Profiteer
als club van
groepskorting
tot wel € 15,-
per cursist**

NIEUW: Online cursus Pedagogisch handelen

Voor jeugdtrainers, jeugdbegeleiders, jeugdcoördinatoren en hoofden opleiding van alle teams ≤14

Bij pedagogisch handelen speel je in op wat een jeugdspeler nodig heeft om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Stap voor stap leren zelf de regie in handen te nemen, bij een groep horen, weten hoe je je doelen kunt halen en vooral ook plezier hebben en je veilig voelen. Hoe je dat kunt bereiken, vormt de rode draad van deze cursus. Ontworpen en geselecteerd door ervaren jeugdtrainers en experts als het om pedagogisch handelen gaat.

'Geschoolde jeugdtrainers in pedagogisch handelen zijn een uithangbord voor elke club'

- Hoe ga je om met spelers met straatcultuurgedrag?
- Hoe ga je om met ouders die jouw taak overnemen langs de lijn?
- Of met ouders met te hoge verwachtingen?
- Hoe breng je een minder prettige boodschap?
- Hoe kun je de-escaleren als ouders of spelers agressief worden?
- Wat is wel en niet handig bij het corrigeren in het openbaar?
- Welke plek geef je diversiteit en inclusie?
- Welke gesprekstechnieken werken bij welke leeftijd?
- Hoe vul je een startgesprek aan het begin van het seizoen in?
- Goed pedagogisch handelen bij trainingen en wedstrijden, hoe doe je dat?

Dit kun je verwachten:

- ⊗ 6 modules, 20 lessen
 - ⊗ Tijdsbesteding van 3 tot 5 uur
 - ⊗ 3 KNVB-studiepunten
 - ⊗ Kosten € 95,- en voor abonnees
- De Voetbaltrainer en CBV-leden: € 55,-
- ⊗ Ook verkrijgbaar als basiscursus: € 25,-

Direct van start:

<https://academie.voetbaltrainer.nl/>

De VoetbalTrainer

VBT Academie